

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Ljungavången i Tomelilla kommun

(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Ljungavången
<i>Kommun</i>	Tomelilla
<i>Socken</i>	Smedstorp
<i>DOS-Id</i>	1009856
<i>Gränser</i>	Området begränsas av innerkanten av svart, punktstreckad linje på bifogade karta, Bilaga 1
<i>Fastigheter</i>	Del av Tomelilla Smedstorp 33:81
<i>Läge</i>	Ca 960 m SV Smedstorp kyrka
<i>Kartblad</i>	Topografisk karta: 2D SO Tomelilla Registerkarta: 2D2i Tunbyholm (023 28) och 2D1i Ö Ingelstad (023 18)
<i>Mittkoordinater</i>	X 6160042 / Y 1392169
<i>Naturgeografisk</i>	7, Skånes sediment- och horstområden
<i>Region</i>	
<i>Areal</i>	Ca 13,7 ha varav ca 12,7 ha landområde
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Skåne län

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken förklarar länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogade karta (Bilaga 1), som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 § § miljöbalken samt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att långsiktigt utveckla och bevara ett öppet område med biotoper och småvatten som utgör en god och komplett livsmiljö för utrotningshotade groddjur, framför allt lökgroda.

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. plantera in fisk eller kräftor i vattensamlingarna eller utfodra fåglar i eller vid dessa,
2. vidta åtgärd som kan leda till att vattentillgången minskar eller vattenkvaliteten försämras i småvatten inom reservatet,
3. vidta avverknings-, gallrings-, röjnings- eller annan åtgärd som kan inverka negativt på områdets groddjurspopulationer samt i övrigt att avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
4. uppföra byggnad eller annan anläggning såsom t.ex. mast eller vindkraftverk,
5. dra fram mark- eller luftledning,ar,
6. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, spränga, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,

7. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel av reservatet eller för jordbrukets behov,
8. anlägga vägar och stigar,
9. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
10. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- och djurarter i området,
11. använda kemiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringsämnen som gödselmedel eller jordförbättringsmedel,
12. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatskyltar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. skötsel av mark innefattande årlig betesdrift, röjning och gallring av träd och buskar, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar enligt fastställd skötselplan,
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan,
4. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet **att**

1. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
2. spräcka, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block, hållar eller terrängformer,
3. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
4. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
5. framföra fordon, tälta, ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
6. rida eller köra med häst,
7. göra upp eld annat än på för ändamålet anvisade platser,
8. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel, jordbruk, vägunderhåll och tillsyn. Vidare utgör föreskrifterna ej hinder för planerade skyddsåtgärder för vattentäkt i enlighet med "förfrågningsunderlag till upphandling av vattenskydd Smedstorp, objekt 50215". Dock skall den befintliga angöringsvägen till naturreservatet bibehållas genom att det nya diket läggs i trumma under den befintliga vägen. Föreskrifterna utgör ej hinder för planerad breddning av väg 11 samt anläggning av gång- och cykelväg. Om de planerade åtgärderna inkräktar på naturreservatets yta skall Länsstyrelsen fatta beslut om att flytta naturreservatets södra gräns maximalt två meter norrut till det nya vägområdets norra kant.

Föreskrifterna utgör ej hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar (vatten- och avlopp, tele- och eldistribution). I samband med utförande av arbeten skall samråd ske med länsstyrelsen. Föreskrifterna utgör ej hinder för att, efter skriftligt medgivande från länsstyrelsen, genomföra insamling eller utplantering av i Sverige rödlistade eller fridlysta groddjur, anläggning, fördjupning eller underhåll av småvatten, bekämpning av fisk, kräftor, grävling, sykomorlöss och jättebjörnlösa eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från under A, B och C meddelade reservatsföreskrifter.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Geologi

Området är beläget på isälvssediment med inslag av lerig morän i den nordvästra delen. Berggrunden utgörs av lerskiffer. På den östra delen av området har omfattande täktverksamhet bedrivits. Fastigheten ligger på en höjd av ca 70 meter över havet.

Markhistoria

Området är beläget på grusig och sandig mark strax väster om Smedstorp kyrka i ett område som i slutet av 1600-talet och början av 1700-talet betecknades "Liung vången" i Smedstorps by. Vången berördes av en ägomätning 1709 och av kartan framgår att den västra delen av trakten betecknades som "oduglig mark" eller "oduglig skarp sandig mark".

Storskifteskarta upprättades 1791 men fastställdes ej. Av storskifteskartan framgår att jorden delades in i 28 lika stora lotter; "åker af gamla ägorna, äng av gamla ägorna, uppodlingsmarken, ekskogen och torfinåsar". "Skoglösa utmarken, jemte Ryttare Torpens inhägnader, lämnas på ägarens begjären odelte." Reservatet är enligt storskifteskartan beläget i "Ljungavången" och "Husmansvången" och nyttjades som åker med inslag av äng i den västra delen. På ett av skiftena (13N, nr 192) fanns en torpareplats med kålhage ungefär på den plats där ett av de anlagda vattnen för lökgröda (Mattias damm) finns idag. I närheten av

torpareplatsen finns även ett vatten markerat på skifteskartan. Detta är den gamla mangelgraven som restaurerades för ett par år sedan.

Enskifte genomfördes under åren 1806 - 1807 och fastställdes 1813. Laga skifte påbörjades 1826 och genomfördes under den första halvan av 1800-talet.

I början av 1900-talet utnyttjades hela reservatet som åkermark.

Området har utnyttjats för täktverksamhet mellan åren 1980 och 1989 och idag återstår en gammal täktbotten med några småvatten.

Det finns fem småvatten inom naturreservatet som samtliga tjänar som reproduktionslokaler för utrotningshotade groddjur. En del av vattnen skapades i samband med efterbehandling av området efter täktverksamheten. Ett intilliggande vatten i väster är en gammal mangelgrav som restaurerades vid årsskiftet 1997/98. Övriga vatten har grävts för rödlistade groddjur med särskilda medel.

Större delen av området hävdas genom bete med häst. Den sydligaste delen hävdas ej och består av en bård av björk samt rosenbuskage, ohävdad åker samt en mindre granplantering.

Flora och fauna

Naturreservatet är beläget i en trakt som har hyst betydande populationer av lökgroda under lång tid. Rödlistade groddjur har eftersökts i trakten under många år och förutom lökgroda har även långbensgroda och större vattensalamander dokumenterats i naturreservatet. Fem dammar är belägna inom naturreservatet och samtliga utnyttjas för reproduktion av lökgroda. De omgivande markerna är sandiga och erbjuder goda övervintringsplatser för arten.

Fyra småvatten fungerar även som reproduktionslokaler för långbensgroda. Andra arter som reproducerar sig i området är lövgroda, vanlig groda, åkergroda, vanlig padda och mindre vattensalamander. Trakten har under 1990-talet hyst en betydande del av landets population av lökgroda. Mer än 150 spelande hanar har noterats vissa år i vattnen.

I övrigt förekommer rådjur och hare permanent i området. I fågelfaunan ses ofta grå häger, glada, ormvråk, ängslärka och tornfalk. Brun kärrhök observerades vid Mattias damm i samband med skötselplanearbete 2001.

Åkerbruk och grustäkt har präglat vegetationen i området. Betydande arealer har schaktats av i samband med täktverksamheten och delar av området är eller har periodvis varit kala. I vegetationen finns ett betydande inslag av ruderväxter. Hundäxing och rödsvingel är två av de dominerande arterna i området. På torra grusslänter utmed den gamla täkten finns partier med fårsvingeltorräng. Utmed områdets gräns i söder och sydväst finns en björkbård med enstaka inslag av lärk. I den sydvästra delen finns även en mindre dunge av ca 20-årig gran. Buskskikt förekommer huvudsakligen utmed reservatets södra och sydvästra gräns samt kring en del av småvattnen. I buskskiktet dominerar rosor med inslag av bland annat björnbär. Runt en del av vattnen i området finns enstaka pilar. I och kring en del av vattnen finns bland annat gäddnate och kavedun.

Tillgänglighet

Området är tillgängligt via en mindre väg i områdets södra del.

ÄRENDETS BEREDNING

Området uppmärksammades i samband med att markägarna tog kontakt med länsstyrelsen i början av 1990-talet och rapporterade förekomst av "konstiga" yngel i en av dammarna. Ynglen visade sig vid en kontroll vara larver av lökgroda. Länsstyrelsen lät utföra en inventering av lökgroda 1993 – 1996 som visade att arten gått tillbaka i landet i antal med 99 procent sedan 1960-talet och att ett av artens viktigaste utbredningsområde som finns kvar idag är trakterna kring Tomelilla. Inom reservatet finns en betydande del av landets population av lökgroda.

Under slutet av 1990-talet genomfördes restaurering av en mägergrav samt nygrävning av tre vatten i området. I samband med tillsyn av restaureringsåtgärderna framkom att möjligheterna var goda att långsiktigt skapa en fullgod livsmiljö för lökgroda på delar av den berörda fastigheten.

Föreliggande förslag till bildande av naturreservat med tillhörande skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen under 2005. Sakägare och andra berörda har lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Yttrande har lämnats av Stödsektionen på länsstyrelsen, Vattensektionen på länsstyrelsen, SGU, Skogsstyrelsen, E.ON Sverige AB, Plansektionen på länsstyrelsen, Tomelilla kommun, TeliaSonera, Vägverket och markägarna. Ett särskilt samrådsmöte med Vägverket har genomförts den 9 oktober 2006 i enlighet Vägverket yttrande.

Länsstyrelsen har beaktat inkomna yttranden.

SKÄL FÖR BESLUT

Syftet är att området ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Området är av **stor zoologisk betydelse** främst genom att det innehåller en unik groddjursfauna och goda livsmiljöer för utrotningshotade groddjur. Faunan är beroende av småvatten som är fria från fisk och kräftor med ständig vattentillgång och med en kontinuerligt god vattenkvalitet. Vidare måste det finnas öppna marker med blottade partier av sand och grus med inslag av busk- och lövträdsvegetation. Området skall skyddas från markavvattning och exploatering. Ett långsiktigt bevarande av varierade naturtyper kan bidra till att nå såväl regionala som nationella miljömål.

Naturvårdsverket föreslår i fastställt "Åtgärdsprogram för lökgröda" att området avsätts som naturreservat.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat enligt miljöbalken.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan i enlighet med 7 kap. MB.

SKÖTSELPLAN OCH FÖRVALTNING AV RESERVATET

Skötselplan

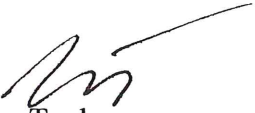
Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Förslaget till skötselplan bifogas som bilaga, men kommer att fastställas av länsstyrelsen i särskilt beslut samtidigt med reservatsbeslutet.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Göran Tunhammar, beslutande, naturvårdsdirektör Camilla Jönsson, miljöavdelningen, Jonas Söderstjerna, rättssektionen, Åsa Björn, plan- och bostadssektionen och Christer Persson, naturskyddssektionen, föredragande.

Göran Tunhammar

Christer Persson

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Hur man överklagar
3. Sändlista

BILAGA 1

Naturreseptatet Ljungavången
Skåne län
Tomelilla kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
2D2i Tunbyholm (023 28)
2D1i Östra Ingelstad (023 18)

Gräns för naturreservat

Skala ca 1:10 000

0 500 meter

Malmö den 24 oktober 2006

Christer Persson

Naturreseptatets gräns i söder är belägen
sex meter norr om vägbanans norra kant.

